Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2024/6880

28.11.2024

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

En övergripande strategi för biologisk mångfald vid COP16: sammanföra alla sektorer för ett gemensamt mål

(yttrande på eget initiativ)

(C/2024/6880)

Föredragande: **Arnaud SCHWARTZ**

Rådgivare: Alexandros KASSAPIS (för föredraganden)

Beslut av plenarförsamlingen	18.1.2024
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
Ansvarig sektion	Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av sektionen	3.9.2024
Antagande vid plenarsessionen	19.9.2024
Plenarsession nr	590
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	158/2/7

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Inför 16:e partskonferensen (COP) för FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) vill Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) framhålla följande:

1.2 Biologisk mångfald utgör beståndet av genetisk mångfald, som är den viktigaste delen av det naturkapital som mänskligheten ärvt av Moder Natur. Den är en förutsättning för långsiktig livsmedelstrygghet och hållbart ekonomiskt välstånd. Mänsklighetens existens och välstånd är avhängig av vår förmåga att samarbeta och respektera planetens gränser. EU har en nyckelroll att spela både inom och utanför unionens gränser, särskilt genom EU-lagstiftning och handelsavtal, för att undvika import eller export av miljömässigt och socialt ohållbara livsmedel, produkter och tekniker.

1.3 För att politiken för att främja biologisk mångfald ska bli mer ändamålsenlig måste den bli mer samstämmig och övergripande mellan olika sektorer, integreras bättre med agendorna för klimat, miljö och livsmedelstrygghet i EU och globalt, omfatta inte bara de miljömässiga utan även de sociala och ekonomiska dimensionerna samt få nödvändigt ekonomiskt stöd.

1.4 Det behövs nu mer än någonsin innovativt och ändamålsenligt offentligt, privat och blandat ekonomiskt stöd för de viktigaste och ibland sårbara intressenterna (småskaliga jordbrukare och fiskare, urfolk m.fl.), en global finansiell arkitektur med en standardiserad rapporteringsmekanism och nya mått där respekt för planetens gränser står i centrum, en justering av investeringar till koldioxidsnåla, resilienta ekonomier och välmående ekosystem samt EU-stöd till länderna i det globala Syd när det gäller att skydda den biologiska mångfalden.

1.5 Särskilda medel, en global normgivare för och upprätthållare av integriteten hos och insynen i finansiella instrument för biologisk mångfald samt avyttring av medel från ”miljöskadliga subventioner” är avgörande för att belöna tjänster för biologisk mångfald och på ett rättvist sätt kompensera för de ekonomiska förluster som markanvändare kan komma att åsamkas för att tillhandahålla mer biologisk mångfald, vilket på lång sikt kommer att leda till en mer hållbar, resilient och hälsosammare produktion.

1.6 Ekosystemens, djurens och människornas hälsa är beroende av varandra, eftersom de ingår i samma naturliga ekosystem. En One health-modell måste därför utvecklas i Europa.

1.7 Miljö- och klimatpolitiken bör inte ses som en börda i återhämtningen från den rådande krisen, utan snarare som en del av de nödvändiga långsiktiga lösningarna för framtiden. Starkare diplomati för klimat och biologisk mångfald är också avgörande för att stärka det internationella samarbetet och tillsammans nå framgång i strävan efter att upprätthålla våra ekosystem, ekonomier och samhällen.

1.8 För att integrera biologisk mångfald och identifiera naturpositiva klimatåtgärder bör EU inta en integrerad flernivå- och flerpartshållning som består av vetenskaplig forskning, politisk utveckling, berörda parters engagemang och offentliga upplysningskampanjer.

1.9 Genomförandet av internationella avtal, såsom dem om klimat och biologisk mångfald, kommer att kräva en mer inkluderande flerpartsstyrningsmodell på alla nivåer som inbegriper ett systematiskt, samtalsbaserat ([1]), tidigt och konsekvent deltagande av medborgare och civilsamhällesorganisationer, allmänheten, inbegripet ungdomar, den privata sektorn och den akademiska världen, samtidigt som man sörjer för effektivast möjliga mekanismer för ansvarsskyldighet och skälig tillgång till rättslig prövning och data. Det kommer också att krävas en konsolidering av den sociala dialogen och kollektivförhandlingarna när det gäller att skydda den biologiska mångfalden och ett tydligt deltagande av arbetsmarknadens parter.

1.10 Sist men inte minst betraktar kommittén det som oroväckande att målen för hållbar utveckling inte nämns i kommissionens nya politiska riktlinjer, och efterlyser på nytt en integrerad helhetsstrategi med ambitiösa långsiktiga mål och planer – en EU-agenda för hållbar utveckling fram till 2050 – för att säkerställa en välfärdsekonomi som verkar inom planetens gränser. I stället för att ta itu med målen och delmålen separat måste EU inta ett systemiskt, sektorsövergripande och framsynsbaserat förhållningssätt för att minska komplexiteten i sin politik och göra den effektivare. ([2])

1.11 En kommissionsledamot med ansvar för framtida generationer, som har ansvar för att främja ett långsiktigt, helhetsinriktat och systemiskt tänkande, med fokus på och integrering av indikatorer för välbefinnande och biologisk mångfald som omfattar mer än BNP-data, skulle kunna vara till hjälp i detta avseende. Därför efterlyser EESK en interinstitutionell förklaring från Europaparlamentet, rådet och kommissionen för att tillhandahålla en stabil ram som garanterar skyddet och främjandet av framtida generationers rättigheter. I detta syfte bör kommissionen inrätta en befattning som verkställande vice ordförande med ansvar för framtida generationer.

2. **Bakgrund**

2.1 Mot bakgrund av den rådande tredubbla världsomspännande krisen (klimatförändringar, föroreningar och förlust av biologisk mångfald) blir det alltmer angeläget att ompröva vårt förhållande till naturen och att skydda, och vid behov återställa, de naturliga ekosystem som människorna och merparten av deras ekonomiska verksamhet är beroende av, inbegripet jordbruk, skogsbruk och fiske. Det uppskattas att mer än 50 % av världens BNP är beroende av naturen ([3]) och att omkring 40 % av arbetstillfällena globalt är direkt beroende av sunda ekosystem ([4]).

([1]) Samtalsbaserat deltagande härrör från teorier om samtalsdemokrati och övertygelsen att politiska beslut bör vara resultatet av en öppen diskussion och debatt mellan medborgarna. ”Examples of deliberative participation”, SALTO.

([2]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om EU och Agenda 2030: stärka genomförandet av målen för hållbar utveckling (EUT C, C/2024/876, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/876/oj).

([3]) ”Study for a methodological framework and assessment of potential financial risks associated with biodiversity loss and ecosystem degradation”, Europeiska kommissionen.

([4]) ”World Employment and Social Outlook 2018”, ILO.

2.2 EESK betonar de tropiska skogarnas betydelse för den globala biologiska mångfalden, men påpekar samtidigt i synnerhet att den biologiska mångfalden i vattensystem och mark är lika viktig och pekar på vikten av biologisk mångfald inom jordbruket, t.ex. mångfalden av odlade grödor, för en resilient livsmedelsproduktion.

2.3 Världshälsoorganisationen (WHO) anser att föroreningar och miljöförstöring utgör en stor risk för människors hälsa. ([5]) En ren, hälsosam och hållbar miljö är en grundläggande mänsklig rättighet. ([6]) Att förankra rätten till en hälsosam miljö i EU-lagstiftningen ([7]) och utveckla en One health-modell skulle bidra till att trygga en hållbar framtid för den nuvarande och de kommande generationerna.

2.4 Den oproportionerliga risken för förlust av biologisk mångfald och miljöförstöring för vissa lokalsamhällen och grupper av människor inom och mellan länderna har också blivit uppenbar, vilket belyser behovet av en rättvis omställning. ([8])

2.5 Det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald från 2022, som också kallas ”Biodiversity Plan for Life on Earth” (nedan kallad ”planen för biologisk mångfald”) ([9]), som antogs vid COP15 för FN:s konvention om biologisk mångfald, utgjorde ett historiskt framsteg i mobiliseringen mot förlust av biologisk mångfald. På grundval av genomförandet av målen för hållbar utveckling fastställs en väg för att nå den globala visionen om en värld som lever i harmoni med naturen senast 2050. Bland de viktigaste inslagen i planen för biologisk mångfald finns fyra mål för 2050 och 23 delmål för 2030.

2.6 Bedömningar av utvecklingen visar dock att världen inte infriar sina löften. ([10]) Dessutom släpar framstegen i EU efter målen (t.ex. EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 ([11])). De främsta orsakerna till den pågående förlusten av biologisk mångfald är fortfarande klimatförändringar, förlust av livsmiljöer (på grund av markanvändning för jordbruk och urbanisering), föroreningar och överexploatering av naturresurser.

2.7 Marknadsmekanismer tillhandahåller inte i sig kollektiva nyttigheter eller ett hållbart globalt ekonomiskt system. Kollektiva nyttigheter kräver offentlig styrning och offentliga medel, och marknadsmekanismer behöver korrigeringar och vägledning från offentliga myndigheter för att säkerställa att de leder till socialt välbefinnande.

2.8 Miljöpolitiken (lagstiftning, åtgärder, medel) förutsätter solidaritet och starkt internationellt samarbete. Trots framstegen och framgångarna med FN-konventionerna när det gäller att fastställa mål har genomförandet varit otillräckligt på grund av bristande politisk enighet om åtgärder och bördefördelning på alla institutionella nivåer. ([12]) Detta har äventyrat planetens ekologiska resiliens, vilket, om tendensen inte vänder, kommer att medföra enorma socioekonomiska utmaningar och lägga en oproportionerligt stor börda på ungdomarna och de kommande generationerna, särskilt i det globala Syd.

([5]) ”Estimating environmental health impacts”, WHO.

([6]) Resolutionen ”The human right to a clean, healthy and sustainable environment”, FN:s generalförsamling.

([7]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Rätten till en hälsosam miljö i Europeiska unionen, särskilt mot bakgrund av kriget i Ukraina (EUT C 228, 29.6.2023, s. 10), EESK:s informationsrapport ”Miljöskydd som en förutsättning för respekt för de grundläggande rättigheterna”.

([8]) NAT/933, ”I riktning mot ett lagstiftningsförslag om en rättvis omställning och EU-politiska verktyg i syfte att bidra till en mer social europeisk grön giv” (under utarbetande), Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Framsteg med EU:s politiska ram för en rättvis omställning: vilka åtgärder krävs? (EUT C, C/2024/1576, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1576/oj).

([9]) ”Biodiversity Plan for Life on Earth”.

([10]) CBD Online Reporting Tool.

([11]) ”EU Biodiversity Strategy Dashboard”.

([12]) Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2030 (EUT C 123, 9.4.2021, s. 76), Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv (EUT C 429, 11.12.2020, s. 259), Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om En mer konstruktiv roll för det civila samhället i genomförandet av miljölagstiftningen (EUT C 47, 11.2.2020, s. 50), Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Genomförandet av EU:s miljölagstiftning på områdena luftkvalitet, vatten och avfall (EUT C 110, 22.3.2019, s. 33), Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: EU:s åtgärder för att förbättra efterlevnaden av miljölagstiftningen och miljöstyrningen (COM(2018) 10 final) (EUT C 283, 10.8.2018, s. 83).

2.9 Politiska spänningar och desinformation ([13]) kring klimat och biologisk mångfald, ökande konflikter, migration och stigande levnadskostnader utgör en risk för målen i den europeiska gröna given, planen för biologisk mångfald, Parisavtalet och FN:s Agenda 2030. Dessa mångfasetterade problem har blottlagt sårbarheten i vårt ekonomiska system, men utgör också en möjlighet till en omvälvande förändring i riktning mot en välfärdsekonomi och ett nytt narrativ för människorna och planeten. ([14])

2.10 I och med valet till Europaparlamentet och kommissionens ombildning är det dags att prioritera biologisk mångfald och genomförandet av miljöregelverket i all EU-politik. Det finns också all anledning för EU att ta ansvar för den globala biologiska mångfalden och fasa ut åtgärder som har negativ inverkan på ekosystem och lokalsamhällen i tredjeländer, särskilt i det globala Syd.

2.11 Syftet med detta yttrande på eget initiativ är att

— skapa ett nytt narrativ för människorna och planeten, med betoning på kopplingen mellan resilienta ekosystem och välstånd,

— utveckla en övergripande strategi för biologisk mångfald som omfattar de miljömässiga, ekonomiska och sociala dimensionerna och har koppling till klimat-, miljö- och One health-agendorna samt till de sektorer som är mest beroende av och mest påverkar den biologiska mångfalden,

— kartlägga behoven och farhågorna inom dessa sektorer (inbegripet jordbruk, skogsbruk, fiske och bioekonomi) och föreslå lösningar för att hjälpa dem att uppnå EU:s mål och de globala målen för biologisk mångfald,

— föreslå konkreta rekommendationer för den nya kommissionens agenda och CBD COP16,

— öka synergierna mellan FN:s konventioner om biologisk mångfald, klimat och ökenspridning (CBD, UNFCCC och UNCCD).

3. **Finansiering för biologisk mångfald**

3.1 Globala bedömningar belyser behovet av att mobilisera betydande ekonomiska resurser för anpassning till och begränsning av klimatförändringarna samt skydd, bevarande och återställande av biologisk mångfald, särskilt inom ramen för UNFCCC och CBD. ([15]) Med tanke på att offentlig finansiering inte räcker betonar EESK vikten av att mobilisera investeringar från den privata sektorn, eventuellt även genom finansiella instrument, såsom koldioxidkrediter, skuldkonvertering i utbyte mot åtgärder för biologisk mångfald (”debt-for-biodiversity-swappar”) och obligationer kopplade till målen för hållbar utveckling. Kommittén vill dock varna för att dessa instruments integritet måste garanteras strikt och att man i synnerhet noga måste beakta förslag om ”marknader för biologisk mångfald”. EU bör i internationella forum, såsom den internationella konferensen om utvecklingsfinansiering, främja inrättandet av en global kommission för att säkerställa insyn och integritet i de finansiella instrumenten för bevarande av den biologiska mångfalden.

3.2 Med tanke på den märkbara förlusten av biologisk mångfald till följd av klimatförändringarna uppmanar EESK till att fasa ut subventioner för fossila bränslen, men välkomnar också kartläggningen av ”miljöskadliga subventioner” och efterlyser en ytterligare kartläggning och planerad utfasning av dem, för att säkerställa att investeringar inom ramen för den gröna och rättvisa omställningen ger en nettovinst för den biologiska mångfalden och miljön.

3.3 Kommittén uppmanar kommissionen att uppmuntra medlemsstaterna att vidareutveckla, införa och använda sig av harmoniserade, gröna och hållbara skattesystem som baseras på principen att förorenaren betalar på ett rättvist och icke-regressivt sätt. ([16]) Denna princip bör även gälla kommuner och andra lokala eller regionala myndigheter, och de medel som uppbådas kan öronmärkas för förebyggande av föroreningar.

([13]) Yttrande Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – Att skydda demokratin mot desinformation (*EUT C, C/2024/4052, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4052/oj*).

([14]) Yttrande - Europeiska ekonomiska och sociala kommittén - En plan för en europeisk grön och social giv som bygger på en välfärdsekonomi (EUT C, C/2024/6879, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6879/oj), Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Den hållbara ekonomi vi behöver (EUT C 106, 31.3.2020, s. 1).

([15]) Yttrande - Europeiska ekonomiska och sociala kommittén - Klimatfinansiering: en ny färdplan för att uppnå de höga klimatambitionerna och målen för hållbar utveckling (EUT C, C/2024/6881, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/C/2024/6881/oj).

([16]) Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om En mer konstruktiv roll för det civila samhället i genomförandet av miljölagstiftningen (EUT C 47, 11.2.2020, s. 50).

3.4 EESK har i flera yttranden ([17]) framhållit att jordbrukarna, fiskarna och skogsägarna inte kan förväntas bära kostnaden för skyddet av den biologiska mångfalden. Tillhandahållandet av kollektiva nyttigheter och kollektivt värde bör snarare bli en användbar inkomstkälla för dem, t.ex. genom att man tar fram miljöincitament. Kommittén har också kritiserat underfinansieringen av Natura 2000-åtgärderna och efterlyst en EU-fond för biologisk mångfald. Dessa rekommendationer måste nu följas av kommissionen och medlemsstaterna.

3.5 EESK påpekar att offentliga medel, inklusive den fleråriga budgetramen, bör prioriteras för det allmänna bästa, och efterlyser samstämmighet mellan alla politikområden (den gemensamma jordbrukspolitiken, den gemensamma fiskeripolitiken, energi-, transport- och socialpolitiken osv.), medel och subventioner som påverkar skyddet och återställandet av den biologiska mångfalden. I detta sammanhang anser kommittén att den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 måste tillhandahålla en stabil långsiktig politisk ram som är inriktad på hållbar livsmedelsproduktion och öppet strategiskt oberoende för EU, samtidigt som mångfalden av grödor och typer av jordbruk i EU och dess ekosystem skyddas. ([18])

4. **Stärka biologisk mångfald och naturpositiva klimatåtgärder: vad man bör göra och inte bör göra**

4.1 Klimatförändringarna är en av de främsta orsakerna till förlust av biologisk mångfald. Därför gynnar de flesta åtgärder för att motverka klimatförändringarna också den biologiska mångfalden. Vissa tekniska och digitala lösningar för klimatåtgärder skulle dock kunna skada den biologiska mångfalden och miljön (t.ex. AI, kärnenergi och avskiljning och bindning av koldioxid). EU bör följa försiktighetsprincipen.

4.2 För att stärka den biologiska mångfalden och de naturpositiva klimatåtgärderna rekommenderar EESK följande:

4.2.1 **Samarbete** mellan forskare inom olika områden (främst biologisk mångfald och klimat), men även mellan beslutsfattare och berörda parter. EESK efterlyser nya workshoppar på gemensamt initiativ av den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES) och den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) för att ge det internationella samfundet vägledning om hur man kan främja detta nödvändiga samarbete. ([19]) Man bör också testa flerpartslösningar för biologisk mångfald i EU:s klimatuppdrag (t.ex. klimatanpassning och klimatneutrala städer).

4.2.2 **Integrering** av biologisk mångfald i klimatåtgärder och vice versa. EESK uppmanar kommissionen att utforma integrerade strategier för klimat och biologisk mångfald både internt och internationellt. I detta syfte behövs **konsekvensbedömningar** av klimatlösningar och åtgärder för biologisk mångfald.

4.2.3 **Övervakning** av genomförandet av naturvårdsdirektiven, förordningen om restaurering av natur och uppföljningen av utfästelserna i samband med CBD.

4.2.4 **Natur- och ekosystembaserade lösningar** som samtidigt tar itu med klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald ([20]), såsom skydd av naturliga livsmiljöer, restaurering av ekosystem, skogar och våtmarker, hållbar markförvaltning och hållbara jordbruksmetoder tillhandahåller ekosystemtjänster samtidigt som utsläppen av växthusgaser minskar och de berörda människornas, såsom lokalsamhällens och urfolks, rättigheter och kultur respekteras.

4.2.5 Integrering av den **cirkulära ekonomin**, som erbjuder en ram för omvälvande förändringar i riktning mot en hållbar användning av naturresurser och en välfärdsekonomi som verkar inom planetens gränser. De miljömässiga och socioekonomiska fördelarna med cirkulära strategier kan bli framgångsfaktorer för genomförandet av politiken för biologisk mångfald och klimat.

([17]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om restaurering av natur (EUT C 140, 21.4.2023, s. 46), Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv [COM(2020) 380 final] (EUT C 429, 11.12.2020, s. 259).

([18]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Främjande av en oberoende och hållbar livsmedelsproduktion: strategier för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 (EUT C, C/2024/2099, 26.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2099/oj).

([19]) ”Biodiversity and Climate Change workshop report”, IPBES och IPCC.

([20]) ”IUCN Global Standard for Nature-based Solutions: first edition”, IUCN.

4.2.6 **Allmänhetens medvetenhet och utbildning** för alla, särskilt bland beslutsfattare, ungdomar och företag, om kopplingarna mellan biologisk mångfald, klimatförändringar, ekosystemstabilitet och människors välbefinnande.

4.2.7 **Incitamentsmekanismer** för att främja miljövänliga metoder och motverka verksamhet som skadar den biologiska mångfalden och miljön bör omfatta betalningsordningar för ekosystemtjänster (för t.ex. jordbrukare, skogsbrukare och fiskare), naturens bidrag till människorna ([21]) och miljöcertifieringsprogram. Dessutom bör införandet av ett ekologiskt kompensationssystem som bygger på tydliga kriterier övervägas som en sista utväg. Till exempel skulle man kunna kompensera för byggprojekt som är skadliga för naturen på annat håll. Det är också värt att överväga att skapa en gemensam marknad för ekologisk kompensation.

4.2.8 **Internationell social och grön diplomati** för finansiering och kunskapsutbyte med inriktning på det globala Syd och urfolk bör komplettera EU:s interna insatser och öka synergierna mellan partskonferenserna för CBD, UNFCCC och UNCCD.

4.3 EESK föreslår också att man utnämner en kommissionsledamot med ansvar för framtida generationer, som har ansvar för att främja ett långsiktigt, helhetsinriktat och systemiskt tänkande, med fokus på och integrering av indikatorer för välbefinnande och biologisk mångfald som omfattar mer än BNP-data.

5. Skapa ett positivt narrativ för biologisk mångfald genom ett starkt deltagande av det civila samhället

5.1 Den generationsöverskridande aspekten av politiken för biologisk mångfald och miljö måste återspeglas i ett starkt och meningsfullt ungdomsengagemang i alla skeden av beslutsprocesserna, från fastställandet av agendan och utarbetandet av lagstiftningsförslag till genomförandet, övervakningen och uppföljningen ([22]), i syfte att se till att politikens inverkan på kommande generationer beaktas ([23]).

5.2 Det civila samhällets deltagande i styrningen av biologisk mångfald är avgörande för att uppnå målen för biologisk mångfald och integrera behoven och farhågorna hos alla sektorer, inbegripet jordbruk, skogsbruk och fiske. EESK föreslår att man strukturerar deltagandet på lokal, europeisk, internationell och övergripande nivå enligt följande:

5.2.1 På lokal och nationell nivå

— Att biologisk mångfald och ekologi inkluderas i livslångt lärande och nationella utbildningssystem är av yttersta vikt för att skapa en positiv inställning till biologisk mångfald. ([24]) Medlemsstaterna bör sörja för tillgång till, och medvetandehöjande program om, nationalparker och naturområden för att främja förvaltningen och fördelarna med att föra människor närmare naturen. Utbildningsprogram såsom de som anordnas av Internationella naturvårdsunionen (IUCN) och EUROPARC Federation ([25]) bör stödjas.

— Anordna lokala workshoppar om biologisk mångfald med företrädare för civilsamhällesorganisationer, lokalsamhällen, ungdomar, urfolk, den akademiska världen, finanssektorn och andra berörda sektorer såsom jordbruk, skogsbruk och fiske.

— Underlätta deltagandebaserade beslutsprocesser där berörda parter deltar i utvecklingen, genomförandet och övervakningen av lokala åtgärder för bevarande av biologisk mångfald.

— Stödja gräsrotsinitiativ och samhällsbaserade bevarandeprojekt som ger lokalsamhällena möjlighet att ta egenansvar för och förvalta insatser för att bevara den biologiska mångfalden och testa nya affärsmodeller för att skydda den biologiska mångfalden (ekoturism, ekologiskt och regenerativt jordbruk osv.).

([21]) ”Nature’s Contributions to People (NCP)”, IPBES.
([22]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – Mot ett strukturerat ungdomsengagemang för klimat och hållbarhet i EU:s beslutsprocess (EUT C 429, 11.12.2020, s. 44).
([23]) ”EU Youth Test”, ”Fit for Future Generations”.
([24]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Att ge ungdomar egenmakt för att uppnå hållbar utveckling genom utbildning (EUT C 100, 16.3.2023, s. 38).
([25]) EUROPARC Federation.

5.2.2 På EU-nivå

— Stärka representationen av civilsamhällesorganisationer och urfolk i EU:s beslutsprocesser för biologisk mångfald genom deras faktiska deltagande i samrådsmekanismer, rådgivande organ och dialoger med berörda parter.

— Anordna workshoppar såsom dem som nämns i kapitel 5 och systematisera flerpartspartnerskap för samarbete mellan det civila samhället, statliga organ, forskningsinstitut och företag för att effektivt genomföra åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden.

5.2.3 På internationell nivå

— Förespråka bättre inkludering av företrädare för det civila samhället i internationella forum för styrning av biologisk mångfald, såsom, men inte begränsat till, partskonferenserna för CBD, FN:s konvention om skydd av flyttande vilda djur (CMS) ([26]), UNFCCC och UNCCD.

— Stärka den roll som icke-statliga organisationer, ungdomsorganisationer och urfolks organisationer och andra aktörer i det civila samhället spelar när det gäller att utforma den globala politiken för och de globala avtalen om biologisk mångfald, såsom planen för biologisk mångfald.

— Underlätta kunskapsutbyte och samarbete mellan civilsamhällesorganisationer i olika länder och regioner för att främja bästa praxis för bevarande av biologisk mångfald och anordna workshoppar såsom beskrivs i kapitel 5 där dessa deltar.

5.2.4 På övergripande nivå

— Främja dialog och samarbete mellan civilsamhällesorganisationer, forskare och sektorer såsom jordbruk, skogsbruk och fiske för att utveckla ömsesidigt fördelaktiga lösningar.

— Stödja forsknings- och innovationsinitiativ som utforskar hållbara metoder och naturpositiva lösningar till stöd för försörjningsmöjligheter med skäliga inkomster inom dessa sektorer, samtidigt som de positiva effekterna på klimatet maximeras.

— Öka det ekonomiska stödet och kapacitetsuppbyggnaden för civilsamhälles- och ungdomsorganisationer som arbetar med biologisk mångfald, inbegripet sådana som är inriktade på att stödja hållbart jordbruk, skogsbruk och fiske och sådana som arbetar med rättstvister i allmänhetens intresse i miljöfrågor, med tonvikt på dem i det globala Syd.

— Konsolidera den sociala dialogen och kollektivförhandlingarna när det gäller att skydda den biologiska mångfalden och sörja för ett tydligt deltagande av arbetsmarknadens parter.

5.3 EESK stöder vidare inrättandet av en permanent global medborgarförsamling, såsom föreslagits av Iswe-stiftelsen och stöds av FN, vars inrättande kommer att tillkännages vid toppmötet om framtiden i september 2024. ([27]) Kommittén anser också att en sådan församling bör arbeta med de frågor som tas upp i detta yttrande. Vi betonar dock att detta inte är tillräckligt för att säkerställa en lämplig representation av berörda parter i beslutsfattandet.

5.4 EESK stöder ett korrekt verkställande av miljörättigheterna enligt Århuskonventionen i EU:s medlemsstater och lämplig kapacitetsuppbyggnad i det civila samhället för att säkerställa att man vet hur de ska utnyttjas. ([28]) Kommittén stöder också genomförandet av rättsliga vägar för att trygga naturen, såsom naturens rättigheter och rätten till en hälsosam miljö, med vägledning från det civila samhället. ([29])

5.5 Att stärka det civila samhällets deltagande är det bästa sättet att integrera alla sektorers behov och farhågor för att vi ska kunna skapa ett positivt narrativ för biologisk mångfald, uppnå våra mål på alla nivåer och ta itu med ett otroligt invecklat problem på ett ändamålsenligt sätt.

([26]) Konventionen om skydd av flyttande vilda djur.

([27]) ”Global and permanent citizens’ assembly”, UN Foundation.

([28]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ [COM(2020) 642 final – 2020/0289 (COD)] (EUT C 123, 9.4.2021, s. 66).

([29]) Studien ”Towards an EU Charter of the Fundamental Rights of Nature”, EESK.

5.6 I detta avseende, och i linje med en färsk rapport ([30]) från FN:s rapportör om miljöförsvarare, erkänner EESK de risker som de möter, och uppmanar medlemsstaterna att respektera deras rättigheter, inbegripet men inte begränsat till yttrande-, församlings- och föreningsfrihet, och att ta itu med de bakomliggande orsakerna till förlust av biologisk mångfald.

Bryssel den 19 september 2024.

Oliver RÖPKE
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande

([30]) ”State repression of environmental protest and civil disobedience: a major threat to human rights and democracy”, av Michel Forst, FN:s särskilda rapportör om miljöförsvarare i enlighet med Århuskonventionen.